

ת"פ 824/06/17 - מדינת ישראל נגד יעקב יליזרוב

בית משפט השלום בקרית

ת"פ 824-06-17 מדינת ישראל נ' יליזרוב
תיק חיצוני: 227011/2017

בפני כבוד השופט יוסי טורס
מאשימה
נגד
נאשם
החלטה
הבקשה וטיעוני הצדדים

1. לפני בקשה להכריז על הנאשם כסוחר סמים, בהתאם לסעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים"). הבקשה הועלתה לאחר שניתנה הכרעת הדין, שהיא המועד בו, כידוע, יש להכריז על הנאשם כסוחר סמים (סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים).
2. המאשימה טוענת כי מתוך שגגה לא עמדה על כך שבמועד הודאת הנאשם בכתב האישום והרשעתו על בסיס הודאה זו, תידון בקשתה להכרזה על הנאשם כסוחר סמים - בקשה שצוינה בסיפא לכתב האישום. בעניין זה מפנה המאשימה לפסיקה ממנה עולה שאין מניעה להכריז על הנאשם כסוחר סמים גם בשלב זה. לגופו של עניין טוענת המאשימה כי הוכחו שני התנאים הנדרשים לצורך הכרזה כסוחר סמים: הנאשם הורשע בעבירה שעונשה 20 שנות מאסר ומעובדות כתב האישום בו הודה ניתן להסיק כי לכל הפחות הייתה כוונתו להפיק רווח מעבירת הסמים.
3. ב"כ הנאשם לא חלק על כך שהמאשימה טרם החמיצה את המועד לבקש להכריז על הנאשם כסוחר סמים. עם זאת טען ב"כ הנאשם לגופם של דברים כי כתב האישום שותק ביחס למטרת גידול הסמים וכי לא יוחסה לנאשם עבירה של החזקת סם שלא לשימוש עצמי. לאור כך נטען שלא ניתן להסיק מעובדות כתב האישום כי הנאשם הפיק רווח מהעבירה או שהיה אמור להפיק רווח.

דין והכרעה

4. כאמור, הסנגור לא חלק על האפשרות להחליט בבקשה זו גם לאחר הכרעת הדין. ואכן, בפסיקה נקבע כי הגם שהמועד להכרזה על נאשם כסוחר סמים הוא בהכרעת הדין, אין מניעה לעשות כן במועד שבין הכרעת הדין לגזר הדין, ובלבד שהנאשם היה מודע לכוונת המאשימה לבקש זאת וניתנה לו הזדמנות לטעון בנושא. ראו:

"חרף הדרישה כי הקביעה תעשה בהכרעת הדין...הקביעה עצמה איננה חלק אינטגרלי מהכרעת הדין המרשיעה. משכך, הניתוק הכרונולוגי בין הכרעת הדין להכרזה אין בו משום עיוות דין למערער כמו לכל נאשם אחר המצוי באותה סיטואציה ובלבד שהנאשם יהיה מודע לכוונתה של המדינה לדרוש את ההכרזה, ותישמר זכותו להביא את טיעוניו וראיותיו לעניין התמלאותם של התנאים הנוספים הנדרשים. (ע"פ 170/07 **ליאור מטיס נ' מדינת ישראל** (19.11.07) (וראה גם הדין הנוסף בסוגיה - דנ"פ 10402/07 **מטיס נ' מדינת ישראל** (29.1.08))

5. יישום הלכה זו על ענייננו מביאני לכלל מסקנה לפיה אין כל מניעה דיונית להכריז על הנאשם כסוחר סמים, אף בשלב זה. בכתב האישום ציינה המאשימה במפורש כי בכוונתה לבקש להכריז כי הנאשם הוא סוחר סמים וכן לחלט את הרכוש שפורט שם (ראה הסיפא לכתב האישום תחת הכותרת "הודעות לבית המשפט"). לנושא זה חשיבות רבה. הרשעת הנאשם לא באה לאחר שמיעת ראיות, אלא על בסיס הודאה במסגרת הסדר טיעון. במצבים מעין אלו הכרעת הדין ניתנת על אתר, ללא טיעוני הצדדים וללא הנמקה. על רקע זה ניתן להבין כי מדובר בשכחה שלא גרמה לנאשם כל עיוות דין. לנאשם ניתנה הזדמנות מלאה להציג את טיעוניו וראיותיו בנושא טרם מתן החלטה, כאילו היה זה טרם מתן הכרעת הדין. האיחור בזמן לא גרע אפוא דבר מזכויותיו של הנאשם. ראו:

"באשר לבקשה להכיר במערער כסוחר סמים: זו - לא נפלה עליו כרעם ביום בהיר. הבקשה הופיעה כבר בכתב האישום, והמערער היה ער לצורך לגבש את הגנתו וטיעוניו כנגד הכרזה זו...ההודעה על כך שלכך תעתור המדינה - הופיעה בכתב האישום שעל כן המערער היה מודע לצורך להיערך לטיעון בנושא זה ולגבש הגנתו. לא ברור מדוע לא נעשתה ההכרזה בגוף הכרעת הדין, הדעת נותנת כי מדובר בטעות אנוש של התביעה שלא חזרה על הבקשה שהופיעה בכתב האישום, וטעות זו גררה גם את חוסר ההתייחסות של בית המשפט. תוך יציאה מנקודת ההנחה כי זכויותיו של המערער נשמרו במלואן, טעות אנוש זו איננה יכולה להכתיב את גורל הבקשה". (ע"פ 170/07 **ליאור מטיס נ' מדינת ישראל** (19.11.07)).

וכן ראו:

"המשיבים היו מודעים לכוונתה של המאשימה להכריז עליהם כעל סוחר סמים, והדברים קיבלו ביטוי הן בכתב האישום המקורי והן בכתב האישום המתוקן. מכאן שהבקשה הייתה צפויה ולמשיבים ניתן זמן רב להתכונן אליה" (ת"פ (מח'נצ') 28222-11-14 **מדינת ישראל נ' ביטון** (3.9.15)).

6. וכעת לגופה של בקשה. לצורך הכרזה על נאשם כסוחר סמים נדרשת המאשימה להוכיח שהתקיימו בעניינו שני תנאים. הראשון הוא הרשעה בעבירה של "עסקת סמים", מונח המוגדר בסעיף 1 לפקודת הסמים כ - "עבירה לפי פקודה זו שעונשה מאסר עשרים שנים או יותר". אין מחלוקת שתנאי זה מתקיים בענייננו לאור העבירות בהן הורשע הנאשם. התנאי השני עניינו כי "הנידון הפיק רווח מעבירה של עסקת סמים או שהיה אמור להפיק רווח מעבירה כאמור". המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בנושא זה.

7. כתב האישום אינו מציין כי הנאשם הפיק רווח, או שהיה אמור להפיקו מהעבירות בהן הורשע. המאשימה טוענת

כי מסקנה זו נלמדת מניסיון החיים והשכל הישר לאור עובדות כתב האישום. מנגד טען הסנגור כי אין בכתב האישום דבר בעניין מטרת הגידול.

8. כתב האישום בו הודה הנאשם ובעובדותיו הורשע, מייחס לו כי שכר דירה בעלות של 5,500 ₪ לחודש ושילם טרם הכניסה לדירה סכום של 33,000 ₪ מראש. הנאשם גידל בדירה זו 279 שתילי סם במשקל כולל של מעל ל- 17 ק"ג. כן הורשע הנאשם שהחזיק בדירה כלים לצורך גידול הסמים, שלא לשימושו העצמי בלבד.

9. לדידי, די בעובדות אלו, בהיעדר כל ראיה נוגדת, על מנת לעמוד בנטל השכנוע בנושא זה (שמוסכם עלי כי בשל המשמעות החמורות של הכרזה כסוחר סמים, אמור הוא להיות מעל לכל ספק סביר). התמונה המצטיירת מכתב האישום ברורה לכל בר דעת ולא מותירה מקום לספק, לפיה כוונת הנאשם הייתה להקים מיזם עסקי למטרות רווח וכי אין מדובר בגידול לשימושו העצמי בלבד. מדובר בכמות עצומה של שתילים (279 במשקל של מעל ל- 17 ק"ג) וכאשר הנאשם בחר שלא לנסות ולסתור את המסקנה הברורה העולה מכמות אדירה זו (וזאת יש לעשות על דרך של הבאת ראיות), המסקנה המתבקשת היא אחת ואין בילתה. ראו בעניין זה את דבריה של כב' הנשיאה בייניש בדנ"פ 10402/07 **מטיס נ' מדינת ישראל** (29.1.08):

" בענייננו, העובדה כי בחזקתו של העותר נתפסו קרוב ל-18 ק"ג נטו של סם הקנבוס, כשהוא מחולק ל-28 שקיות נפרדות, יחד עם העובדה שהעותר לא הציג כל הסבר סביר לכך, אין מותרות שאלה אמיתית באשר למסקנה הנובעת מעובדות אלה, ולפיה היה העותר אמור להפיק רווח מהעבירה אותה ביצע.

יתרה מכך, גם השימוש בחזקות שבעובדה, המבוססות על שכל ישר ועל ניסיון החיים, אינו זר לשיטתנו, והוא מוכר ומקובל בכל ענפי המשפט ובכלל זה גם במשפט הפלילי (ראו ע"פ 8027/04 אלגריסי נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 23.2.2006)). הערכת ראיות התביעה בנויה על היסק הגיוני ומושכלות של שכל ישר, והטלת ספק סביר במסקנות המתבקשות ממערכת ראיות נתונה מותנית אף היא בעמידה באמות מידה של סבירות ועליה להתיישב עם מהלכי חיים מסתברים (ע"פ 9372/03 וייזל נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(1), 745, עמ' 765-766 (2004)). בענייננו, נוכח הכמות הגדולה של הסם ואופן חלוקתה, לא ראה בית המשפט אפשרות סבירה כי העותר לא אמור היה להפיק כל רווח מביצועה של העבירה. בנסיבות אלה, הגיע בית המשפט לקביעתו כי מסקנתו בדבר היות העותר "סוחר סמים" כמשמעותו בחוק, עומדת בקריטריון הנדרש של הוכחה באמות המידה של משפט פלילי."

ראו גם הדברים שנאמרו בנושא בע"פ 170/07 **ליאור מטיס נ' מדינת ישראל** (19.11.07):

"בית משפט קמא סבר כי הכמות שמדובר בה כשאליה מצטרף הנתון כי הסם היה מחולק ל-28 שקיות נפרדות, די בה כדי להוכיח כי המערער היה אמור להפיק רווח מעבירה של עסקת סמים - ומסקנתו המעוגנת בשכל הישר - מקובלת עלי. המעט שניתן לומר הוא כי הסיטואציה העובדתית

שתוארה לעיל מעבירה את נטל הבאת הראיות, אם לא את נטל השכנוע, אל שכם המערער.
המערער צריך היה לספק הסבר למה נועד הסם, מדוע היה מחולק, מדוע הוביל אותו וכיוצא
בזה, כאשר ההסברים מקהים את עוקצן של העובדות, ומצביעים על כך שמה שנחזה להיות
השלב הראשון בדרך להפצת הסם תוך גריפת רווחים נאים - איננו למעשה כזה. משלא עשה כן -
המסקנה הלכאורית הופכת להיות גם המסקנה הסופית והיא עומדת בקריטריון הנדרש של
למעלה מספק סביר". (ההדגשה שלי - י"ט)

וכן, ראו הדברים הבאים ביחס למעבדת סמים דומה לזו בה עסקין (אם כי מעט גדולה יותר - 435 שתילים):

"התמונה המצטיירת היא של "מיזם עסקי" משוכלל, מתוכנן עד לפרט האחרון, תוך שהמשיבים מוכנים להשקיע בו כסף רב ומחשבה רבה. אין צורך לומר כי התכנון וההשקעה הכספית מעידים על החלטתם הנחושה של המשיבים לקצור את הפירות מאותו "מיזם" ולהגיע עד השלב האחרון. השלב האחרון משמעותו אפשרות להוציא את הסמים אל השוק, ולמכור אותם ברווח כספי ניכר. לשיטתנו, התכנון המדוקדק הוא נסיבה מחמירה מעין כמותה..". (ההדגשה שלי - י"ט)
(עפ"ג 46738-09-14 מדינת ישראל נ' **צקבאשווילי** (31.12.14)).

ראו גם (ת"פ (חי) 4720/02 מדינת ישראל נ' **עבד אל רחמן תאפל** (16.5.05); כב' השופט עמית:

"כאשר לא מדובר בעבירה של סחר בסמים, אלא בעבירה של החזקת סמים, וכאשר לא הוכח שבמהלך ביצוע העבירה הועברו כספים מיד ליד, כמו במקרה שלפנינו, הכיצד ניתן להוכיח שהנאשם היה אמור להפיק רווח מהעבירה?
התשובה היא, שנוכח כמות הסמים הגדולה שנתפסה, קמה ועולה חזקה שבעובדה, שמקורה בשכל הישר ובנסיון החיים, כי החזקת הסם, לא נעשתה לידי שמיים ולא לצרכי צדקה, אלא לצורך הפקת רווח, ומכאן, שיש לראות את הנידון, כמי שהיה אמור להפיק רווח מביצוע העבירה."

10. ודוק: לא התעלמתי מכך שלאור סעיף 40' לחוק העונשין (שלא היה בתוקף בעת מתן פסקי הדין שאוזכרו לעיל) על כתב האישום (ובוודאי זה המתוקן על פי הסדר) לכלול את כל העובדות המוסכמות בין הצדדים וכי אין להביא בחשבון כל עובדה שלא נכללה בו (ע"פ 4289/14 **אורן חנוכה ושושן ברבי נ' מדינת ישראל** (21.1.15); ע"פ 7349/14 **מדינת ישראל נ' פלונית** (14.5.15)). ואולם אין מדובר במקרה זה בעובדות שלא נזכרו בכתב האישום, אלא בהסקת מסקנה הגיונית מהעובדות שנכללו בו וכידוע "מתן משמעות לעובדות באופן זה אין משמעו יצירת עובדות חדשות או מתן משמעות מחודשת לעובדות - אלא מדובר בתהליך הלוגי של גזירת ממצאים והסקת מסקנות מהעובדות שהוכחו או שהוסכמו, כפי שנוהגים לעשות בתי המשפט חדשות לבקרים" (דנ"פ 623/16 **יאשיהו יוסף פינטו נ' מדינת ישראל** (8.2.16)). אין לשכוח גם שהנאשם הודה בעבירה של החזקת כלים לגידול סם שלא

לשימוש עצמי. אם הכלים הוחזקו שלא לצורך שימוש עצמי בלבד, ברי שיש בכך להשליך באופן ברור על מטרת גידול הסמים וללמד שאף זו אינה לשימוש עצמי בלבד. שילוב עובדה זו עם הכמות האדירה של השתילים, ובהיעדר כל ראיה נוגדת, מביאים למסקנה ברורה וחד משמעית לפיה הוכח ברמה הנדרשת כי הנאשם לכל הפחות התכוון להפיק מגידול הסמים רווח. מסקנה אחרת אינה אפשרית.

מכאן שאני מכריז על הנאשם "סוחר סמים". יש לראות בהחלטה זו כחלק מהכרעת הדין.

להמציא לצדדים את ההחלטה.

ניתנה היום, ד' אדר תשע"ח, 19 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.